

Rutin för mottagande och placering av nyanlända elever i förskola, grundskolan och gymnasieskolan.

Diarienummer:	BN-2024/00218
Paragraf:	-
Beslutsinstans:	Förvaltningschef
Beslutsdatum:	2024-12-02
Informationsklassning:	K1, R1, T1, S2
Dokumentansvarig:	Enhetschef Bryggan skola
Giltighetstid:	Tillsvidare
Föregående diarienummer:	BN-2021/00184
Föregående beslutsdatum:	2021-11-03
Föregående beslutsinstans:	Förvaltningschef
Föregående paragraf:	-

Rutin för mottagande och placering av nyanlända elever i förskola, grundskolan och gymnasieskolan.

Bakgrund

I Motala kommun kommer nyanlända barn och familjer först till Bryggan mottagning för registrering. Därifrån slussas de vidare till Bryggan skola som ska vara ett stöd för skolorna i deras ansvar att ta emot nyanlända på bästa sätt samt samordna kommunens insatser kring nyanlända.

Definition av begreppet nyanländ

Skollagen (2010:800)

3 kap 12 a §

Med nyanländ avses i denna lag den som

- 1. har varit bosatt utomlands,*
- 2. nu är bosatt i landet, och*
- 3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.*

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Mål

- Att skapa en lugn och trygg miljö för alla våra barn/elever
- Att alla våra nyanlända barn/elever ska få ett likvärdigt mottagande, en likvärdig introduktion
- Att så snabbt som möjligt delta i den ordinarie barnomsorgen och undervisningen

Olika bakgrund

Nyanlända barn och ungdomar är;

- Barn till gästarbetare och studenter med uppehållsrätt i Sverige och som är folkbokförda i Motala kommun
- EU-medborgare med uppehållsrätt i Sverige och som är folkbokförd i Motala kommun
- Asylsökande barn/ungdomar med asylsökande vårdnadshavare i Sverige eller
- Asylsökande ensamkommande barn (EKB)
- Barn/ungdomar med beviljat uppehållstillstånd, folkbokförda med eller utan vårdnadshavare i Motala kommun
- Papperslösa barn
- Barn som omfattas av massflyktsdirektivet

I princip har alla barn/ungdomar som vistas i Sverige rätt till utbildning i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

Rätt till utbildning inom gymnasieskola eller gymnasiesärskola har alla barn om studierna påbörjades innan de fyllt 18 år.

Rutiner för mottagande av nyanlända barn/ungdomar med rätt till skolgång

Alla barn/ungdomar som har rätt till en skolgång ska på ett eller annat sätt passera Bryggan mottagning och Bryggan skola. På Bryggan skola ska de träffa utvecklingsledare och samordnande skolsköterska till nyanlända.

Utvecklingsledare ansvarar för;

- den pedagogiska kartläggningen
- kontakt med skolan, meddelar bland annat rektor på skolan när kartläggning påbörjas på Bryggan skola, när den förväntas vara klar samt ser till att ett överlämnande mellan Bryggan skola och placeringsskolan sker
- samordnar så att en första information om bland annat den svenska barnomsorgen och skolsystemet, dess värdegrund, mål och arbetssätt
- Informerar om studiehandledning och modersmålsundervisning samt ser till att ansökningar fylls i
- Informerar om det fria skolvalet och kommunens olika skolor
- Informerar om föreningslivet

På Bryggan skola sker en pedagogisk och social kartläggning av eleven utifrån tidigare skolgång och livssituation. Vi använder oss av Skolverkets kartläggningsmaterial steg 1 och steg 2. Beslut om skolplacering görs utifrån föräldrarnas önskemål, närhetsprincipen och där lediga skolplatser finns. Det är viktigt att lyssna in förälder/elevs förväntningar på den svenska skolan.¹

Samordnande skolsköterska till nyanlända ansvara för;

- första skolhälsoundersökning, kartläggning av barnet/elevens hälsa
- i samråd med skolläkaren ska vaccinationsstatus ses över,
- att information som kommer fram förmedlas direkt till mottagande skolsköterska på den skola eleven placeras.
- att vid behov boka tid till skolläkaren
- att samhällsinformation gällande hälso- och sjukvård till exempel 1177 förmedlas till barn/elev och dess vårdnadshavare
- samt att förmedla information till FMC och folktandvården om inflyttade elever

Utvecklingsledaren och skolsköterskan får kännedom om barn/elever via integrationssamordnare på Bryggan mottagning, vårdnadshavare, skola, ansvarig för skolplacering eller annan aktör som har eller kommer i kontakt med barn/ungdom som har rätt till skolgång eller deras vårdnadshavare. Om kommunens skolor kommer i kontakt med en nyanländ elev, som man inte är

¹ För mer information om kartläggning se rutiner och riktlinjer för kartläggning www.skolverket.se.

säker på har varit i kontakt med Bryggan skola, ska de alltid kontakta Bryggan skola och hänvisa elev och dess vårdnadshavare till Bryggan mottagning. Likaså ska Bryggan skola alltid ta kontakt med berörd skola när en elev är aktuell för skolplacering.

Bryggan skola samarbetar med kultur, fritid och föreningslivet

Genom meningsfulla fritidsaktiviteter kan nyanlända barn och ungdomar få möjlighet att lära sig samhällets koder, få prata svenska i vardagen och skapa ett kontaktnät. På Bryggan skola ges information om olika fritidsaktiviteter som finns i kommunen samt hjälp att komma i kontakt med aktuell förening. Det finns också möjlighet för olika föreningar att presentera och visa upp sin verksamhet via Bryggan skola.

Anmälan till barnomsorg

Integrationssamordnare på Bryggan mottagning hjälper vårdnadshavare att anmäla barn till barnomsorgen då familjen anvisats via Migrationsverket. I annat fall hänvisas vårdnadshavare till digital ansökan på Motala kommuns hemsida.

Asylsökande förskolebarn placeras på förskola enligt lagen om allmän förskola. Anmälan av dessa barn till barnomsorgen görs på Bryggan mottagning av integrationssamordnare. Integrationssamordnare får kännedom om dessa barn via Migrationsverket.²

Skolplacering

Skolplacering planeras utifrån resultatet av kartläggning. Utvecklingsledarna överlämnar dokumentationen av kartläggningen till ansvarig rektor och mottagande lärare samt information om tillgänglig studiehandledning och modersmålsundervisning. Rektor ska besluta om placering i årskurs och undervisningsgrupp inom två månader. Bryggan skolas dokumentation ligger till grund för rektorns beslut. Eleven kan eventuellt placeras i förberedelseklass alternativt direkt i ordinarie klass. Respektive skolas handlingsplan gäller.

Äldre elever som inte tillhör grundskolan placeras efter kartläggning på språkinträdning efter överenskommelse med rektor. Kartläggningen genomförs på Bryggan skola. Syftet med språkinträdning är att ge nyanlända ungdomar en utbildning i svenska för att de ska kunna gå vidare till gymnasieskolan eller annan utbildning. Språkinträdningen ska utformas individuellt och ska innehålla grundskoleämnet svenska eller svenska som andraspråk. Utbildningen får även innehålla andra grundskoleämnen som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Eleverna kan också läsa

² OBS! föräldrar måste samtycka till Migrationsverkets kontakt med kommunen.

Barnomsorg/skolgång är frivilligt för asylsökande. Detta innebär att det inte är alltid självklart att Bryggan skola/ Bryggan mottagning har kännedom om alla asylsökande barn som vistas i kommunen.

gymnasiekurser. I Motala kommun är språkinstruktionen förlagd till Carlsunds Utbildningscentrum

Studiehandledning på modersmål i skolan

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 4 §

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

De statliga styrdokumenterna ställer krav på studiehandledning på elevens modersmål. Studiehandledning på modersmålet ska stödja undervisningen i olika skolämnen och ges till alla elever som har behov av det. Målet är att eleven ska kunna öka målpuppfyllelsen i olika ämnen. Genom studiehandledningen ges eleven möjlighet att utveckla sin tvåspråkighet. Studiehandledningen sker under ordinarie lektionstid och ges enskilt eller i grupp. Ansökan skickas till Bryggan skola som ansvarar för organisationen av studiehandledarna.

Resultatet av studiehandledningen ska utvärderas innan läsårets slut och kopia på utvärderingen ska skickas till Bryggan skola. Om behovet av studiehandledning kvarstår måste en ny ansökan skickas in för nästa läsår.

Modersmålsundervisning i skolan

Skollagen (2010:800) skola

10 kap 7 § (grundskola) 11 kap 10 § (grundsärskola) 15 kap 19 § (gymnasieskolan) samt 18 kap 14 § (gymnasiesärskolan)

En elev som har en vårdnadshavare med annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

- 1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och*
- 2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.*

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Från och med den 1 juli 2015 ändras skollagen så att minoritetsspråken ska kunna läsas som nybörjarspråk. De nationella minoritetsspråken är finska, romani chib, jiddisch, meänkielä samt samiska. Skolverket har tagit fram förslag till kursplaner i samtliga minoritetsspråk.

I grundskolan, särskolan och på gymnasiet erbjuder Motala kommun elever med annat modersmål, undervisning i sitt modersmål eller starkaste skolspråk. Undervisningen ska hjälpa eleven att utveckla sitt språk och lära sig mer om den egna kulturen. Modersmålsundervisningen är frivillig och det måste finnas minst fem sökanden inom ett språk och tillgång till en lämplig lärare. Undervisningen i modersmål samordnas för elever på olika skolor och sker

oftast utanför ordinarie lektionstid. Det innebär att modersmålsundervisningen inte alltid genomförs på elevens hemskola. Ansökan om modersmålsundervisning görs digitalt av vårdnadshavare. Vårdnadshavaren ansvarar för att eleven kan ta sig till den skolan där modersmålsundervisningen genomförs. Bryggan skola ansvarar för organisationen av modersmålsundervisningen.

Undervisning i svenska som andraspråk

Skollagen (2010:800)

10 kap 4 § och 11 kap 6 §

Grundskolan och grundsärskolan ska undervisa i svenska som andraspråk.

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 14 §

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

- 1. elever som har ett annat språk än svenska*
- 2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och*
- 3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.*

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

5 kap 15 §

Undervisningen i svenska som andraspråk ersätter undervisningen i svenska.

Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

- 1. som språkval i grundskolan och specialsolan,*
- 2. som elevens val,*
- 3. inom ramen för skolans val*

Det är rektor som beslutar om en elev ska ha undervisning i eller bedömas utifrån ämnet svenska som andraspråk. Undervisningen ska ge eleverna rika möjligheter att kommunicera på svenska utifrån sin kunskapsnivå, utan att ställa för tidiga krav på språklig korrekthet.

Det betyg som eleven får i svenska som andraspråk är likvärdigt med betyg i svenska även när det gäller behörighet för högre studier.

Förberedelseklass

Förberedelseklass kan väljas för att ge de nyanlända eleverna de kunskaper de behöver för att så tidigt som möjligt kunna ta del av den ordinarie undervisningen. Förberedelseklassen är inte en form av särskilt stöd.

Undervisningen i förberedelseklassen i ett ämne ska upphöra så snart eleven bedöms kunna följa undervisningen i den ordinarie undervisningsgruppen och det är inte tillåtet att eleven får all sin undervisning i förberedelseklassen. En elev får inte ges undervisning i förberedelseklass längre tid än två år.

Rektor ansvarar för att informera Bryggan skola om på vilket sätt mottagandet sker på skolan.

Individuell planering och undervisning

Skolan ska organisera undervisningen utifrån varje nyanländ elevs behov och förutsättningar. Undervisningen ska utgå från elevens förmågor, intressen och starka sidor samt ta till vara elevens ämneskunskaper och utveckla dem vidare. Det finns inte någon skyldighet att inrätta förberedelseklasser.

Rektor ska senast inom två månader från den nyanlända elevens ankomst till skolan besluta om placering i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Det är varje skolas ansvar att eleverna integreras med skolans andra elever och det är *allas* ansvar på skolan att arbeta för detta.

Rutin för mottagandet av nyanlända elever ska finnas på varje skola.

Stöd från Bryggan skola

Utvecklingsledare finns tillgänglig som stöd och bollplank till undervisande lärare, rektor, studiehandledare och arbetslag.

Rektor

Rektor ansvarar för att erforderliga beslut fattas.

- Årskursplacering
- Klassplacering
- Behov av prioriterad timplan och hur åtgärden ska dokumenteras.
- Svenska som andraspråk enligt Skolförordningen 5 kap 14–15 §§
- Studiehandledning enligt Skolförordningen 5 kap 4 §